

EVROPSKI CENTAR ZA PITANJA MANJINA – ECMI KOSOVO

Ul. Redžep Luci, br. 16/3 Priština, Kosovo, Tel. +381-(0) 38 224 161

Web: www.ecmikosovo.org

Konferencija ECMI Kosovo: ‘Decentralizacija i Učešće Civilnog Društva’

10-og septembra 2009 godine ECMI Kosovo organizovao je konferenciju pod nazivom ‘*Decentralizacija i Učešće Civilnog Društva*’. Konferencija je održana u restoranu “Markov Konak” u budućoj opštini Gračanica. Konferencija je bila deo projekta ECMI Kosovo pod nazivom ‘*Podrška Manjinskim Zajednicama u Procesu Decentralizacije*’ finansiranim od strane Ministarstva Spoljnih Poslova Finske. Konferencija je imala za cilj da omogući dijalog o procesu decentralizacije i pogotovo o ulozi koju civilno društvo može imati u tom procesu. Događaju su prisustvovali predstavnici civilnog društva koji deluju u novim opštinama, predstavnici Ministarstva Lokalne Samouprave, i predstavnici međunarodnih organizacija uključenih u ili zainteresovanih za proces decentralizacije.

Ministar za Lokalnu Samoupravu, G. Sadri Ferati

Konferenciju je otvorio predstavnik ECMI Kosovo, G. Lars Burema, koji je pozdravio učesnike i dao reč Ministru za Lokalnu Samoupravu, G-dinu Sadri Feratiju, koji je održao kratko uvodno izlaganje o decentralizaciji, naglašavajući osnovne principe decentralizacije i koristi koje ona nudi zajednicama. Ministar Ferati je objasnio da je decentralizacija prenos nadležnosti sa centralnog na lokalni nivo i da je to proces koji je uobičajen u Evropi. Pored toga, on je uveravao učesnike da će, uz posebne nadležnosti doći i dodatna finansijska sredstva. On je priznao da je decentralizacija veoma složen i težak program i da će se Ministarstvo suočiti sa mnogo izazova u njenom sprovođenju. Ipak, ona može biti uspešna ukoliko celokupno društvo preuzme svoju odgovornost. Na kraju, Ministar Ferati je naglasio važnu ulogu koju je civilno društvo već imalo do sada i izrazio je nadu da će civilno društvo nastaviti da proža svoju podršku tom procesu.

Nakon svog uvodnog izlaganja Ministar Ferati je odgovorio na nekoliko pitanja koja se odnose na nedostatak poverenja među Srpskom zajednicom i na imovinska i infrastrukturna pitanja. U svojim odgovorima Ministar Ferati je objasnio da su Ministarstvo i on lično bili veoma aktivni u doseganju do zajednica i da je on uvek bio otvoren za razgovor sa svakom osobom koja ima pitanja ili komentare. U isto vreme on je naglasio da on ne može da reši sve probleme koji postoje na Kosovu i da se sada mi trebamo fokusirati na specifične probleme koji se odnose na proces decentralizacije.

Decentralizacija može biti uspešna samo ako celokupno društvo uzme učešće u procesu

MLS - Ministar Ferati

Predstavnik MLS, G. Arban Abrashi

G. Burema se zahvalio Ministru Feratiju na njegovom informativnom izlaganju, ukratko je objasnio dnevni red i nakon toga je dao reč predstavniku MLS, G-dinu Arbanu Abrašiju, koji je izneo više detalja o trenutnim dešavanjima u procesu decentralizacije, posebno ona koja se odnose na formiranje Opštinskih Timova za Planiranje (OTP). G. Abraši je objasnio dug put koji je MLS prešlo da bi došlo do toga gde je sad. U početku MLS je imalo ograničeno znanje o i mali broj kontakata u novim opštinama. Danas je, uz značajnu pomoć civilnog društva MLS formiralo mrežu u novim opštinama i preko 300 građana se prijavilo da postanu članovi OTP, što predstavlja značajan napredak. U isto vreme on je priznao da postoji nedostatak informacija o decentralizaciji koji još uvek preovlađuje u novim opštinama i naglasio je da MLS, sa svojim partnerima, nastavlja da radi po tom pitanju i da je UNDP razvio novu medijsku

kampanju koja će uskoro započeti. Kad su u pitanju OTP, G. Abraši je naglasio da su u ovom trenutku uspješno formirani OTP za Gračanicu, Ranilug, Parteš i Klokot/Vrbovac i da je MLS naporno radilo na formiranju OTP za Novo Brdo i Severnu Mitrovicu. U ovom trenutku, MLS, zajedno sa svojim partnerima, a naročito sa USAID-om, pomaže i obučava OTP i u toku je razvoj akcionih planova za sve OTP. Da bi se podržali OTP, ministarstvo ima na raspolaganju sredstva u iznosu od oko 3,3 miliona evra. Ova sredstva mogu biti iskorišćena i ona su već iskorišćena za male projekte u novim opštinama.

G. Abraši je specifično naveo pitanje naglašavanja tehničke prirode OTP. Činjenica da je neka osoba u ovom trenutku član OTP ni na koji način ne mora da znači da će ta osoba biti na položaju u novoj opštini. Nova opština biće formirana putem lokalnih izbora i biće izabrani zvaničnici koji će sprovesti odgovornost formiranja opštinskih vlasti. Za sada je odgovornost OTP da sprovede sve tehničke pripreme da bi učinio formiranje novih opština mogućim i da ohrabri lokalnu zajednicu da sudeluje u predstojećim izborima. Ukoliko članovi OTP pokažu dobre rezultate to može dovesti do preporučivanja njihovog angažovanja u novoj opštini, ali bez ikakvih garancija.

OTP su tehnički timovi i oni neće upravljati opštinama, to će činiti izabrani zvaničnici

MLS – G. Abraši

U reakciji na izlaganje G. Abrašija učesnici su postavili nekoliko pitanja, u vezi sa posledicama procesa decentralizacije za zajednice RAE i detaljnim izgledom procesa decentralizacije. G. Abraši je objasnio da decentralizacija pruža mogućnosti za zajednice RAE, međutim, neophodno je da ove zajednice uzmu aktivnije učešće u procesu i stoga je on pohvalio učešće predstavnika iz zajednice RAE na ovoj konferenciji. Kad je u pitanju izgled procesa decentralizacije. G. Abraši je pojasnio da su detalji o procesu decentralizacije kroz koju će Kosovo prolaziti bili navedeni u Ahtisarijevom Predlogu i da su oni izrađeni nakon intenzivnih političkih diskusija. Stoga tehnički aspekti o tome kako decentralizacija treba da izgleda nisu tema diskusije, nego se naglasak stavlja na to na koji način se plan decentralizacije, opisan u Ahtisarijevom Predlogu, sprovodi. On je takođe priznao da zaista postoji nedostatak saznanja o ovim detaljima, ali da MLS ulaže značajne napore da ispravi taj nedostatak.

Prezentacije od strane Predstavnik Civilnog Društva

Nakon kratke pauze za kafu predstavnici NVO, koje su trenutno aktivne u pružanju podrške procesu decentralizacije dobili su reč da bi objasnili svoje aktivnosti i odgovorili na pitanja u vezi sa ovim aktivnostima. Predstavnici organizacija Fractal, Centra za Mir i Toleranciju (CPT), UNDP i ECMI Kosovo održali su kratke prezentacije

Centar za Mir i Toleranciju: G. Saša Ilić održao je kratku prezentaciju u ime CPT. G. Ilić je objasnio da u ovom trenutku CPT sprovodi dva projekta o decentralizaciji, koji su u toku.

Jedan projekat je finansiran od strane Fondacije Soros a drugi od strane MCK. Projekat finansiran od strane Fondacije Soros fokusira se na doseganje u regionu Gnjilana, dok projekat finansiran od strane MCK ima za cilj stvaranje serije dokumentarnih filmova o decentralizaciji, sa ciljem da se odgovori na uobičajena pitanja koja Srpska zajednica ima kad je u pitanju proces decentralizacije.

Fractal: G Miloš Milovanović je govorio u ime Srpske NVO Fractal. On je objasnio da Fractal u ovom trenutku takođe sprovodi projekat koji ima za cilj povećanje svesti Srpske zajednice po pitanju procesa decentralizacije. Njihove aktivnosti se fokusiraju na opštine Gračanica, Ranilug i Parteš, međutim oni takođe planiraju da organizuju javnu debatu u Srbiji za raseljene Kosovske Srbe. Oni pokušavaju da dosegnu do Srpske zajednice i da odgovore na njihova pitanja putem javnih dešavanja kao što su debate i pozorišni performansi.

UNDP: G-đa. Reze Dulji obratila se konferenciji u ime UNDP-a. Ona je objasnila da je UNDP posvećen podršci procesu decentralizacije i da je bio aktivan partner MLS. Nedavno je UNDP podržao razvoj nove informativne kampanje i takođe će oni veoma skoro omogućiti manje kredite za projekte koji podržavaju

projekte o decentralizaciji, izgradnji mira i osnaživanju civilnog društva. Projekat ima ukupan budžet u iznosu od 80.000 evra i predlozi mogu imati najvišu vrednost od 10.000 evra.

ECMI Kosovo: G. Burema je govorio u ime organizacije ECMI Kosovo i ukratko je objasnio njen projekat, koji ima za cilj da uključi i obavesti članove zajednica u proces decentralizacije i omogući ciljanu podršku izgradnji kapaciteta. Kao takva, organizacija ECMI Kosovo je organizovala preko 20 okruglih stolova u svim novim opštinama. ECMI Kosovo je uvek spreman da podrži relevantne predloge od strane organizacija ili pojedinaca na terenu i ohrabruje ljude koji imaju ideje da se jave organizaciji.

Nakon prezentacija nekoliko učesnika je iskoristilo priliku da postavi pitanja i iznese svoje komentare o nedostatku informisanja Srpske zajednice po pitanju decentralizacije, mogućoj ulozi civilnog društva i ulozi OTP u izborima. Kad su u pitanju izbori G. Abraši je objasnio da su lokalni izbori odgovornost Centralne Izborne Komisije (CIK) i opštinskih zvaničnika za izbore, međutim on je objasnio da će OTP imati važnu ulogu u pružanju podrške CIK u organizovanju izbora i u upućivanju informacije o izborima.

Preporuke Radnih Grupa

Nakon pauze za ručak učesnici su podeljeni u dve radne grupe, sa ciljem da identifikuju osnovne probleme koji postoje u procesu decentralizacije i razviju preporuke o decentralizaciji, pogotovo kad je u pitanju uloga koju civilno društvo može imati u ovom procesu.

Identifikovani osnovni izazovi:

- ❖ Nedostatak informacija o procesu decentralizacije u Srpskoj zajednici: Iako je nekoliko organizacija bilo aktivno u prosleđivanju informacije o procesu decentralizacije, većina pripadnika zajednica još uvek ima malo ili skoro nikakvo saznanje o detaljima ovog procesa;
- ❖ Nedostatak poverenja među zajednicama. Postoji fundamentalan nedostatak poverenja unutar Srpske zajednice kad je u pitanju vlada Kosova. Kao posledica toga postoji visok stepen skepticizma unutar ove zajednice u vezi sa procesom decentralizacije;
- ❖ Nedostatak kapaciteta zajednica u novim opštinama: Unutar Srpske zajednice u novoj opštini postoji veoma ograničeno znanje o tome kako treba upravljati opštinom;
- ❖ Negativan stav Beograda prema procesu decentralizacije: Beograd još uvek ima snažan uticaj na Srpsku zajednicu na Kosovu i usled tog negativnog stava mnogi ljudi su nevoljni da sudeluju u procesu ili čak da budu obavešteni o procesu;
- ❖ Loša infrastruktura, osećaji nesigurnosti, i visoke stope nezaposlenosti. Nove opštine su se suočile sa periodom zapostavljenosti i opisanim problematičnim oblastima u svim tim regionima;
- ❖ Nedostatak stručnosti u drugostepenoj zdravstvenoj zaštiti u nekim novim opštinama. Učesnici su izrazili zabrinutost o tome gde će pripadnici zajednica ići na lečenje koje će iziskivati drugostepenu zdravstvenu zaštitu;
- ❖ Prikupljanje dovoljno novca da bi se nove opštine rešile svih problema sa kojima se suočavaju;

Predložene preporuke:

- ❖ Intenziviranje trenutne informativne kampanje: Srpska zajednica mora biti 'bombardovana' informacijom, sa većom upotrebom medija i otvorenim dijalogom sa što je moguće više aktera;
- ❖ Razmena iskustva civilnog društva sa novim opštinama: Civilno društvo je aktivno delovalo u zajednici dugi niz godina i steklo je značajno iskustvo za razmenu u svim oblastima, od kulture do strateškog planiranja, do prikupljanja sredstava. Ovo iskustvo treba da bude razmenjeno sa, na primer, ekspertskim grupama;

- Uspostavljanje stalnih oblika saradnje između civilnog društva i nove opštine kroz formiranje društveno – ekonomskog saveta ili ekspertskih grupa;
- Moraju biti organizovani treninzi u izgradnji kapaciteta za OTP i nove opštine;
- Civilno društvo treba da ima svoju ulogu u nadgledanju novih opština;
- Takođe je navedeno da poverenje Srpske zajednice prema Vladi Kosova može biti stečeno samo kroz napredak u svim sektorima, ne samo u decentralizaciji.